Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 119
van **BRECHT WARNEZ**
datum: 6 januari 2021

---

aan **BART SOMERS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Gemeenteraad - Inzagerecht ontwerpbesluiten en bijhorende stukken

Het voormalige artikel 23, §2, van het Gemeentedecreet maakte het mogelijk dat geïnteresseerde burgers vóór een geplande zitting van de gemeenteraad inzage of afschrift konden krijgen van ontwerpbesluiten en van bijgevoegde stukken vóór de gemeenteraadszitting.

Deze paragraaf luidde immers als volgt: "De gemeente is verplicht aan ieder natuurlijk persoon en iedere rechtspersoon of groepering ervan die erom verzoekt, de agenda van de gemeenteraad en de stukken die erop betrekking hebben, openbaar te maken door er inzage in te verlenen, er uitleg over te verschaffen of er een afschrift van te overhandigen overeenkomstig het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur." De bepalingen van artikel 23 van het Gemeentedecreet werden grotendeels overgenomen in artikel 22 van het decreet over het lokaal bestuur (DLB). Deze bepaling luidt als volgt: "Behalve in spoedeisende gevallen worden de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraad uiterlijk acht dagen voor de vergadering openbaar gemaakt, zodat het publiek ervan kan kennisnemen op elk moment. Het huishoudelijk reglement bepaalt de nadere regels voor de plaats en de wijze van openbaarmaking. Als agendapunten aan de agenda worden toegevoegd overeenkomstig artikel 21, wordt de aangepaste agenda uiterlijk 24 uur nadat hij is vastgesteld, openbaar gemaakt overeenkomstig het eerste lid. In spoedeisende gevallen wordt de agenda uiterlijk 24 uur nadat hij is vastgesteld, en uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering openbaar gemaakt overeenkomstig het eerste lid." Volgens de memorie van toelichting wordt de hiervoor vermelde paragraaf van artikel 23 van het gemeentedecreet niet hernomen omwille van volgende reden: "Met het oog op de vereenvoudiging wordt de bepaling opgenomen in de tweede paragraaf van artikel 23 van het Gemeentedecreet niet hernomen. Deze verplichting vloeit immers rechtstreeks voort uit het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur."

De decreetgever had volgens de memorie van toelichting bij het DLB duidelijk de bedoeling dat er inzake het inzagerecht vóór de gemeenteraadszitting niets zou veranderen in vergelijking met het Gemeentedecreet.

Wanneer geïnteresseerde burgers nu bij aankondiging van de datum en agenda van een gemeenteraadszitting op de gemeentelijke website ontwerpbesluiten en bijhorende documenten opvragen bij het gemeentesecretariaat, moeten ze zich beroepen op de bepalingen van artikel 22 van het decreet Lokaal Bestuur in samenhang met de

openbaarheidsverplichtingen van het Bestuursdecreet. In de bestuurspraktijk kunnen ze op twee problemen stoten.

Vooreerst, rijst de vraag of een ontwerpbesluit - dat aan de gemeenteraadsleden wordt voorgelegd - een bestuursdocument is dat 'af' is in de zin van artikel II.33 van het Bestuursdecreet. De ontwerpbesluiten zijn opgesteld door de bevoegde gemeentedienst en door het college van burgemeester en schepenen goedgekeurd. Hetzelfde geldt voor andere bijgevoegde stukken, zoals een ontwerp van meerjarenplan, opgesteld door de algemeen directeur en de financieel directeur of een ontwerpplan van openbare werken, opgemaakt door een deskundig ontwerper en nagekeken door de daarvoor bevoegde dienst en beschouwd als klaar voor beslissing hierover. In het verleden was de beroepsinstantie inzake de openbaarheid van bestuur alvast van oordeel dat het niet vereist is dat het tot een eindbeslissing in een procedure moet zijn gekomen om een bestuursdocument als 'af' te beschouwen. In die zin lijken de stukken die bij een gemeenteraadszitting zijn toegevoegd als 'af' te beschouwen. Toch blijkt uit de bestuurspraktijk dat dit niet in alle gemeenten even duidelijk is.

Ten tweede moet de gemeente krachtens artikel II.43, §1, het Bestuursdecreet "zo snel mogelijk" en uiterlijk binnen 20 dagen de vraag tot openbaarheid beantwoorden. In het kader van stukken die betrekking hebben op de gemeenteraadszitting - zoals ontwerpbesluiten - kan de maximale termijn van 20 dagen problemen geven. De gemeenteraadszitting wordt immers slechts 8 dagen vooraf op de gemeentelijke website aangekondigd.

1. In welke mate beschouwt de minister de stukken (zoals ontwerpgemeenteraadsbesluiten) die bij de agenda van de gemeenteraadszitting zijn gevoegd, als stukken die 'af' zijn in die zin dat burgers recht hebben op inzage? Heeft de minister weet van problemen ter zake in de bestuurspraktijk?
2. In welke mate erkent de minister het belang dat burgers vóór de gemeenteraadszitting zelf inzage hebben in stukken (zoals ontwerpgemeenteraadsbesluiten) die bij de agenda van de gemeenteraadszitting zijn gevoegd? Ziet de minister een principiële verplichting of inspanningsverbintenis voor gemeenten om die stukken voor de gemeenteraadszitting ter inzage te geven van burgers? Heeft de minister weet van problemen ter zake in de bestuurspraktijk?
3. Heeft de minister bijkomende instructies en/of verduidelijkingen aan de lokale besturen gegeven omtrent de inzage in ontwerpgemeenteraadsbesluiten of overweegt hij om dat alsnog te doen?
4. Welke bijkomende initiatieven acht de minister mogelijk of aangewezen om het inzagerecht van burgers in ontwerpgemeenteraadsbesluiten te verzekeren?

BART SOMERS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD
op vraag nr. 119 van 6 januari 2021
van **BRECHT WARNEZ**

---

1. De stukken die bij de agenda van de gemeenteraadszitting zijn gevoegd, zoals ontwerp-gemeenteraadsbesluiten, zijn stukken die 'af' zijn in de zin van artikel II.33, 2° van het Bestuursdecreet en die dus principieel openbaar zijn. De documenten die worden opgesteld om voorgelegd te worden aan de gemeenteraad, zijn in vele gevallen voorstellen van de administratie aan de beleidsverantwoordelijken, die hierover nog hun fiat moeten geven. De administratie stelt het dossier en het ontwerpbesluit op waarna het college van burgemeester en schepenen dit op de agenda van de gemeenteraad plaatst. Het ontwerpbesluit vertolkt bijgevolg het uitgeschreven en formeel onderschreven standpunt van de bevoegde dienst. De administratie wil dit ontwerp door de gemeenteraad vastgesteld zien. Hieruit volgt dat, wat de administratie betreft, de tekst niet meer gewijzigd moet worden. Deze vaststelling volstaat om tot het bestaan van een afgewerkt bestuursdocument te besluiten. Het zou niet logisch zijn dat de administratie een onafgewerkt stuk voor beslissing aan de gemeenteraad zou voorleggen. De beslissing die de gemeenteraad zal nemen is een volgende, daarvan te onderscheiden stap.
   Dezelfde redenering kan worden gevolgd wanneer een punt op de agenda wordt gebracht door een mandataris: het feit dat een stuk op de agenda van de gemeenteraad wordt geplaatst, toont aan dat dit stuk voor de opsteller ervan als 'af' beschouwd moest worden.

   Bij klachten over schending van het recht op openbaarheid van bestuur moeten burgers zich wenden tot de beroepsinstantie voor openbaarheid van bestuur, niet tot de toezichthoudende overheid. Ik heb geen weet van problemen in de bestuurspraktijk hieromtrent.

2. Het is zeker nuttig dat burgers de stukken kunnen inkijken en dus ontvangen vóór de aanvang van de gemeenteraad. Overeenkomstig de bepalingen van het Bestuursdecreet beschikt een bestuursinstantie over een termijn van 20 dagen (verlengbaar tot 40 dagen) om een aanvraag tot openbaarmaking in te willigen. Als deze termijn volledig wordt uitgeput, zal de burger de gevraagde stukken inderdaad pas ná de gemeenteraadszitting ontvangen. Het Bestuursdecreet stipuleert echter ook dat de aanvraag tot openbaarheid zo spoedig mogelijk ingewilligd moet worden; nergens wordt bepaald dat de gevraagde openbaarmaking pas op dag 20 moet gebeuren. Ik reken dan ook op de behulpzaamheid van de lokale besturen om de inzage in de ontwerpbesluiten van de gemeenteraad en bijhorende stukken te verlenen vóór de effectieve gemeenteraadszitting.

   Ik heb geen weet van problemen in de bestuurspraktijk hieromtrent.

3. Ik ben van oordeel dat de bepalingen van het Bestuursdecreet en het Decreet over het Lokaal Bestuur ter zake voldoende duidelijk zijn. Ik heb vertrouwen in het verantwoordelijkheidsgevoel van de lokale besturen bij de toepassing van deze bepalingen. Aangezien ik bovendien geen weet heb van problemen in de bestuurspraktijk hieromtrent, zie ik geen reden om ter zake een initiatief te nemen.

4. De bepalingen van het Bestuursdecreet en het Decreet over het Lokaal Bestuur bieden m.i. voldoende waarborgen om het inzagerecht van burgers in ontwerpgemeenteraadsbesluiten te verzekeren.